

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 84/05-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. septembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Báránaya prerokoval sťažnosť D. P., Z., zastúpeného advokátkou JUDr. D. Š., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 47/03, a takto

r o z h o d o l :

Základné právo D. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 47/03 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. februára 2005 doručená sťažnosť D. P., Z. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. D. Š., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 47/03.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu 16. marca 2005 a podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ju uznesením č. k. III. ÚS 84/05-8 prijal na ďalšie konanie. Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania, ktoré vzhľadom na charakter konania nemohlo prispieť k ďalšiemu objasneniu veci.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry vo Z. doručil okresnému súdu 28. marca 2003 obžalobu č. k. 2 Pv 272/02-68 z 27. marca 2003 proti obvinenému sťažovateľovi. Obžalobou bol sťažovateľ obvinený, že úmyselne naviedol svedka na to, aby pred vyšetrovateľom a pred súdom v trestnom konaní uviedol nepravdu o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie, čím spáchal účasť na trestnom čine krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku formou návodu podľa § 10 písm. b) Trestného zákona. Konanie v tejto veci proti sťažovateľovi je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 47/03.

Sťažovateľ uviedol, že mal vedomosť o podaní obžaloby proti nemu, ale keďže okresný súd bol nečinný, dvoma písomnými podaniami žiadal súd, aby v tejto veci konal. Jeho sťažnosť bola na okresnom súde zaevidovaná pod sp. zn. Spr 2303/04.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že okresný súd mu listom z 22. júna 2004 oznámil, že vo veci vedenej pod sp. zn. 2 T 47/03 nie je možné vytýčiť termín hlavného pojednávania z dôvodu, že nebolo ukončené konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 123/99, v ktorom sa mal sťažovateľ dopustiť trestného činu krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku formou návodu, a podľa názoru súdu rozhodnutie v tejto veci môže mať podstatný vplyv na rozhodnutie v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 47/03.

Sťažovateľ poukázal na to, že okresný súd mu doručil obžalobu a predvolanie na pojednávanie v konaní sp. zn. 2 T 47/03 až 10. decembra 2004, pojednávanie bolo vytýčené na 21. január 2005, teda takmer 22 mesiacov od doručenia obžaloby okresnému súdu.

Podľa sťažovateľa dlhší čas pretrvávajúca neistota spôsobila jeho izoláciu od spoločnosti, nemožnosť nájsť si zamestnanie a ovplyvnila aj jeho zdravotný stav a situáciu v rodine.

Sťažovateľ v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 47/03 a priznal mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 200 000 Sk.

Ústavný súd výzvou zo 6. mája 2005 požiadal predsedníčku okresného súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadrila k sťažnosti sťažovateľa. Podpredseda okresného súdu vo svojom vyjadrení zo 6. júna 2005 uviedol, že ústavná sťažnosť sťažovateľa na subjektívne prietahy sudcu okresného súdu je nedôvodná, pretože sťažovateľ si sám svojím účelovým správaním počas prejednávania danej trestnej veci zaviniť prietah v konaní. Poukazuje na to, že asi jednu štvrtinu spisu predstavujú sťažnosti, podania, trestné oznámenia, vyjadrenia a prípisov a sudcovia nemohli plynulo vo veci konať,

pretože bolo potrebné riešiť iné podania, ktoré sťažovateľ sústavne do spisu posielal. V prílohe zaslal vyjadrenie sudcu JUDr. M. K., v ktorom uviedol chronológiu priebehu konania.

Na základe výzvy ústavného súdu zo 14. júla 2005 bolo ústavnému súdu 3. augusta 2005 doručené doplnenie vyjadrenia sudcu JUDr. M. K., ktorý okrem iného uviedol súvislosť medzi preskúmaným konaním a konaním vedeným na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 123/99. Poukázal na to, že skutok v konaní sp. zn. 2 T 47/03 bol spáchaný už v roku 1999, a to v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 123/99, a z toho dôvodu prichádza do úvahy súhrnný trest. Trestná vec vedená pod sp. zn. 2 T 123/99 bola prvýkrát rozhodnutá 10. januára 2003 a obžalovanému bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4,5 roka nepodmienečne v I. nápravno-výchovnej skupine. Tento rozsudok bol zmenený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. júna 2003, ktorým bol obžalovaný sčasti oslobodený a bol mu uložený trest 22 mesiacov nepodmienečne. Následne bol tento rozsudok zrušený Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a vec bola vrátená Krajskému súdu v Banskej Bystrici na doplnenie dokazovania výsluchom M. M., teraz Š., prípadne aj za účelom ďalšieho dokazovania. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol vo veci 6. októbra 2004, sťažovateľ bol podľa tvrdenia sudcu pravdepodobne uznaný vinným vo všetkých štyroch bodoch obžaloby a bol mu uložený trest odňatia slobody 24 mesiacov nepodmienečne v I. nápravno-výchovnej skupine. Následne bol trestný spis sp. zn. 2 T 123/99 zaslaný okresnému súdu a vo veci vedenej pod sp. zn. 2 T 47/03 bol vytýčený termín hlavného pojednávania na 21. január 2005. Na uvedenom pojednávaní bol vypočutý svedok M. S. ohľadne konania a správania M. M., teraz Š., poškodenej v trestnom konaní sp. zn. 2 T 123/99 v dôsledku trestných činov znásilnenia a vydierania so zbraňou. Po odročení hlavného pojednávania 21. januára 2005 sám obžalovaný požiadala okresný súd, aby vytýčil pojednávanie s dostatočným časovým odstupom, aby mohla byť vybavená jeho žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu, o ktorom mal rozhodovať Okresný súd v Banskej Bystrici.

Sudca okresného súdu ďalej uviedol, že celé dokazovanie v jeho trestnej veci súvisí s konaním sp. zn. 2 T 123/99, a to predovšetkým ohľadom toho, či skutočností v ňom

obsiahnuté aj po doplnení dokazovania umožňujú uznať obžalovaného vinným zo žalovaného trestného činu, hlavne či obžalovaný naplnil objektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu krivej výpovede formou návrhu v súvislosti s konaním a správaním poškodenej M. Š.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa, stanoviska podpredsedu okresného súdu a najmä podrobného preštudovania spisu okresného súdu sp. zn. 2 T 47/03 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

V konaní sp. zn. 2 T 47/03 bola 28. marca 2003 proti obžalovanému sťažovateľovi podaná obžaloba pre trestný čin účasti na trestnom čine krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku formou návrhu podľa § 10 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a § 175 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Tohto konania sa mal dopustiť v rámci pôvodného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 123/99. Vec bola pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Ľ. K. Uvedená sudkyňa listom zo 6. mája 2003 oznámila svoju zaujatosť voči obžalovanému sťažovateľovi. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol uznesením sp. zn. 1 Nto 9/03 z 25. júna 2003 o vylúčení JUDr. Ľ. K., sudkyne okresného súdu, z vykonávania úkonov v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 47/03.

Predseda okresného súdu opatrením z 30. júla 2003 pridelená vec sp. zn. 2 T 47/03 sudkyňi JUDr. V. Š. Listom, ktorý bol Krajskému súdu v Banskej Bystrici doručený 19. augusta 2003, oznámila JUDr. V. Š. svoju predpojatosť voči obžalovanému. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 2 Nto 21/03 zo 4. septembra 2003 rozhodol o vylúčení predsedníčky senátu JUDr. V. Š. z vykonávania úkonov v trestnej veci obžalovaného sťažovateľa vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 47/03.

Opatrením predsedu okresného súdu z 30. septembra 2003 bola vec sp. zn. 2 T 47/03 pridelená na prejednanie a vykonanie jednotlivých úkonov JUDr. M. K. Listom

z 15. októbra 2003 podal JUDr. M. K. predsedníčke okresného súdu námietky voči prideleniu spisu sp. zn. 2 T 47/03, na ktorý mu odpovedala listom zo 6. novembra 2003. Predsedníčka okresného súdu sa obrátila na predsedu sudcovskej rady pri Krajskom súde v Banskej Bystrici so žiadosťou o rozhodnutie podľa § 34 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z.“). Sudcovská rada pri Krajskom súde v Banskej Bystrici na mimoriadnom rokovaní 1. decembra 2003 nerozhodla o námietkach sudcu so zdôvodnením, že jej nie je daná príslušnosť v zmysle § 34 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. Preto JUDr. M. K. listom, ktorý bol Krajskému súde v Banskej Bystrici doručený 17. decembra 2003, oznámil svoju zaujatosť voči sťažovateľovi vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 47/03. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 2 Nto 30/03 z 29. decembra 2003 rozhodol, že JUDr. M. K. nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej proti sťažovateľovi na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 47/03.

Predseda senátu JUDr. M. K. listom z 10. februára 2004 žiadal najvyšší súd o podanie správy o stave konania na základe sťažnosti pre porušenie zákona vo veci, ktorá bola na okresnom súde vedená pod sp. zn. 2 T 123/99. Následne predseda senátu JUDr. M. K. listami z 30. júna 2004 a 11. októbra 2004 žiadal Krajský súd v Banskej Bystrici o podanie správy o stave konania, keďže vec bola vrátená najvyšším súdom uvedenému krajskému súde. Krajský súd v Banskej Bystrici listom zo 14. októbra 2004 podal správu, že vo veci bolo rozhodnuté a rozsudok bude spolu so spisom vrátený okresnému súde.

Prvé pojednávanie vo veci sa konalo 3. decembra 2004, ale bolo odročené na 21. január 2005, pretože sa naň nedostavil obžalovaný (na ústavnom súde „sťažovateľ“), doručenie predvolania u neho nebolo vykázané. Obžalovaný podaním z 13. decembra 2004 žiadal predvolať ako svedkyňu M. Š.

Ďalšie pojednávanie sa konalo 21. januára 2005, na ktorom boli vypočutí svedok M. S. a M. Š., pojednávanie bolo odročené na 5. apríl 2005 za účelom predvolania svedkov

navrhnutých obžalovaným, ako aj svedkov JUDr. J. V. a R. M. Tento termín pojednávania bol vytýčený aj s ohľadom na to, že spis sp. zn. 2 T 123/99 bol zaslaný Okresnému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o podmienenom prepustení sťažovateľa z výkonu trestu. Listom z 25. januára 2005 žiadal sudca obžalovaného sťažovateľa, aby oznámil súdu bližšie údaje, adresu trvalého, resp. prechodného bydliska ním navrhnutej svedkyne M. K. Vzhľadom na to, že sa mu nepodarilo doplniť adresu svedkyne, oznámil listom zo 7. marca 2005, že netrvá na jej predvolaní. Dňa 10. marca 2005 bola okresnému súdu doručená kópia oznámenia, ktoré podal sťažovateľ Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky. Dňa 21. marca 2005 bola okresnému súdu doručená kópia podania, ktoré sťažovateľ podal Okresnej prokuratúre vo Z. Spis sp. zn. 2 T 123/99 bol 11. marca 2005 zaslaný z Okresného súdu Banská Bystrica Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), pretože bol podaný podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona v neprospech obvineného. Ministerstvo spravodlivosti listom z 23. marca 2005 oznámilo JUDr. M. K., že nemôže trestný spis sp. zn. 2 T 123/99 vrátiť okresnému súdu, pretože sťažnosť pre porušenie zákona spolu so spisom uvedenej spisovej značky bude predložená najvyššiemu súdu. Na základe týchto skutočností bolo hlavné pojednávanie 5. apríla 2005 odročené na neurčito. Okresný súd listom z 30. mája 2005 žiadal najvyšší súd o podanie správy, či v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2 T 123/99 bola podaná sťažnosť pre porušenie zákona a v akom štádiu sa vec nachádza. Najvyšší súd listom z 9. júna 2005 oznámil okresnému súdu, že na verejnom zasadnutí 1. júna 2005 na základe sťažnosti pre porušenie zákona podanej ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky v neprospech obvineného zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. októbra 2004 a vec vrátil tomuto krajskému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Ministerstvo spravodlivosti listom, ktorý bol okresnému súdu doručený 13. júna 2005, oznámilo, že bolo rozhodnuté na najvyššom súde a že spis sp. zn. 2 T 123/99 bude vrátený priamo Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

III.

1. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého prípadu najmä podľa týchto troch kritérií: právna a faktická zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98, I. ÚS 3/00).

Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť veci“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu veci, pričom na základe týchto hľadísk konanie o obžalobe pre trestný čin účasti na trestnom čine krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku formou návrhu podľa § 10 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a § 175 ods. 1 písm. a) Trestného zákona nehodnotil ako zložitú vec.

Správanie sťažovateľa ako obžalovaného ústavný súd hodnotí ako súčinnosť a ústavný súd v jeho správaní nezistil žiadne okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k závažnejšiemu spomaleniu postupu súdu v predmetnom konaní. Sťažovateľ sa síce nedostavil na prvé pojednávanie, ktoré sa konalo 3. decembra 2001, ale nebolo mu doručené predvolanie.

Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu.

Ústavný súd zistil, že po doručení obžaloby okresnému súdu 28. marca 2003 bola vec pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. L. K. Následne po jej oznámení o zaujatosti voči obžalovanému a oznámení sudkyne JUDr. V. Š. o jej zaujatosti voči obžalovanému a rozhodnutí o ich vylúčení z vykonávania úkonov v uvedenej trestnej veci až uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 Nto 30/03 z 29. decembra 2003 bolo rozhodnuté, že sudca okresného súdu JUDr. M. K. nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania vo vyššie uvedenej trestnej veci. Teda obdobie 9 mesiacov od 28. marca 2003 do 29. decembra 2003 nemožno z objektívnych dôvodov aj napriek tomu, že neboli

urobené úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci samej, považovať za konanie so zbytočnými priet'ahmi zo strany okresného súdu.

V období od 29. decembra 2003 do 3. decembra 2004 (keď sa konalo hlavné pojednávanie) okresný súd vo veci nekonal, iba si vyžiadal správy o priebehu konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 123/99 (listami z 10. februára 2004, 30. júna 2004 a 11. októbra 2004). Ústavný súd aj napriek tomu, že v uvedenom období okresný súd nekonal, nehodnotil toto konanie ako konanie so zbytočnými priet'ahmi, pretože zohľadnil argumentáciu predsedu senátu, že rozhodnutie v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 47/03 je závislé od výsledkov dokazovania a rozhodnutia vo veci vedenej pod sp. zn. 2 T 123/99, predovšetkým ohľadne trestného činu znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Trestného zákona.

Na základe uvedených dôvodov ústavný súd dospel k názoru, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, tak ako mu ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy, nebolo v posudzovanom konaní porušené.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie. Z uvedeného vyplýva, že oba výroky sú viazané na vyhovenie vo veci samej. Pretože v tomto prípade ústavný súd rozhodol, že označené základné právo porušené nebolo, uvedenými návrhmi s'ťažovateľa sa pri svojom rozhodovaní nezaoberal.

V zmysle ustanovenia § 36 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 142 Občianskeho súdneho poriadku ústavný súd rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2005